

Valsts sociālās
aprūpes centrs
"Zemgale"

Deinstitutionalizācijas projekta ietvaros sociālos pakalpojumus saņem 885 personas

Publicēts: 28.02.2023.

Projekts „Deinstitutionalizācija un sociālie pakalpojumi personām ar invaliditāti un bērniem”

RĪGAS
PLĀNOŠANAS
REĢIONS

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Piedaloties projektā Nr.9.2.2.1./15/I/002 „Deinstitutionalizācija un sociālie pakalpojumi personām ar invaliditāti un bērniem”, pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem un bērniem ar funkcionālajiem traucējumiem ir iespēja saņemt dažādus sociālos pakalpojumus. Rīgas plānošanas reģiona pašvaldībās deinstitutionalizācijas projekta ietvaros sabiedrībā balstītus sociālos pakalpojumus saņem jau 885 personas. Šo pakalpojumu saņēmēju skaitu veido divas grupas – pilngadīgas personas ar garīga rakstura traucējumiem un bērni ar funkcionāliem traucējumiem.

Sabiedrībā balstītus sociālos pakalpojumus uz 2022. gada 31. decembri saņem 301 pilngadīgas personas ar garīga rakstura traucējumiem un 584 bērni ar funkcionāliem traucējumiem.

Pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem tiek sniegti vairāki pakalpojumi – Dienas aprūpes centri, Grupu dzīvokļi, Atelpas brīdis, Specializētās darbnīcas un sociālie rehabilitācijas pakalpojumi.

Personas ar garīga rakstura traucējumiem visvairāk saņem speciālistu konsultācijas un individuālo atbalstu– 203 personas. 104 personas ar garīga rakstura traucējumiem apmeklē dienas aprūpes centrus. To galvenais uzdevums ir nodrošināt dažādas aktivitātes, attīstošas nodarbības, spēju saglabāšanas nodarbības un vienlaicīgi nodrošināt saturīgu dienas pavadīšanu tiem cilvēkiem, kuriem ir izteikta invaliditāte un kas varbūt nevarētu iekļauties darba tirgū vai kuriem ir nepieciešama lielāka aprūpe un lielāks individualizēts atbalsts. 98 personas saņem atbalsta grupas un grupu nodarbības. No specifiskākiem pakalpojumiem 29 personas izvēlējušās saņemt aprūpes pakalpojumus mājās un 36 personas apmeklē specializētās darbnīcas pakalpojumus, kuru mērķis jau ir dot konkrētas iemaņas noteiktos amatos vai profesijās ar mērķi, ka pēc šo Specializēto darbnīcu apmeklēšanas vai pakalpojumu saņemšanas ir iespēja iesaistīties darba tirgū vai izmantot šīs spējas sevis nodarbināšanai un sava brīvā laika aizpildīšanā un radīt pievienoto vērtību. Šie pakalpojumi vairāk ir paredzēti cilvēkiem, kuriem ir vidēji vai viegli attīstības traucējumi. Pieejamāks kļuvis arī grupu dzīvokļu pakalpojums, kuru izvēlējušās jau 43 personas ar garīga rakstura traucējumiem. Turklāt pašvaldībās dažādus sociālos pakalpojumus saņem arī 22 personas ar garīga rakstura traucējumiem, kuras pārcēlušās uz dzīvi sabiedrībā no Valsts sociālās aprūpes centriem.

Ņemot vērā līdzšinējos deinstitutionalizācijas projekta sasniegumus, pieprasītākie pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem ir sociālās rehabilitācijas un aprūpes pakalpojums. Šobrīd sociālās rehabilitācijas pakalpojumus saņem 489 bērni ar funkcionālajiem traucējumiem un 234 bērni saņem aprūpes pakalpojumus. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu ietvaros bērniem ar funkcionālajiem traucējumiem visbiežāk ir rekomendētas fizioterapijas, ergoterapijas, montesori, smilšu terapijas, kanisterapijas, aba terapijas, hidroterapijas, retterapijas, mākslas terapijas un logopēda konsultācijas. Populāras kļūst arī interaktīvās sensoru istabas, kam ir ļoti liela nozīme bērnu funkcionālo traucējumu mazināšanā un pilnvērtīgākas dzīves

nodrošināšanā. Tās mērķis ir uzlabot bērna funkcionālās spējas, pašaprūpi un līdzdalību dzīvē.

41 bērns ar funkcionālajiem traucējumiem saņem "atelpas brīža" – īslaicīgās uzturēšanās mītnes pakalpojumus, kur nodrošina īslaicīgu aprūpi vienu vai vairākas diennaktis, pēc vecāku izvēles, līdz 30 diennaktīm gadā. Šis pakalpojums paver iespēju vecākiem un tuviniekiem atstāt savu bērnu uzticīgu cilvēku aprūpē, lai varētu atvieglot ģimenes no emocionāli un fiziski smagās ikdienas audzināšanas pienākumu veikšanas.

Savukārt 312 bērnu vecāki, bērnu likumiskie pārstāvji vai audžuģimenes saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus – psihologa, rehabilitologa, fizioterapeita pakalpojumus, kā arī piedalās izglītojošās atbalsta grupās.

Saskaņā ar MK noteikumiem pakalpojumus var saņemt Rīgas plānošanas reģiona iedzīvotāji, kuri tika izvērtēti deinstitutionalizācijas projekta pirmajā un otrajā posmā un kuriem tika izstrādāti individuālie atbalsta plāni. Projektu virza un koordinē Rīgas plānošanas reģions sadarbībā ar pašvaldībām – Ādažu, Jūrmalas, Ķekavas, Limbažu, Mārupes, Ogres, Olaines, Ropažu, Salaspils, Saulkrastu, Siguldas un Tukuma, kā arī ar Valsts sociālās aprūpes centriem "Rīga" un "Zemgale".

Rīgas plānošanas reģions īsteno reģiona pašvaldībās vērienīgo deinstitutionalizācijas projektu, kura mērķis ir veicināt lielāku ģimeniskai videi pietuvinātu sociālo pakalpojumu pieejamību bērniem ar funkcionāliem traucējumiem vai ārpus ģimenes aprūpē esošiem bērniem, kā arī sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamību dzīvesvietā personām ar garīga rakstura traucējumiem. Deinstitutionalizācijas projekta ietvaros visu laiku tiek domāts un mainās attieksme un redzējums par to, kādiem jābūt šiem pakalpojumiem. Tas ir nepārtraukts pārmaiņu un attīstības process, lai ietu līdzī laika un tendencēm.

Rīgas plānošanas reģions īsteno ESF projektu Nr.9.2.2.1./15/l/002 "Deinstitutionalizācija un sociālie pakalpojumi personām ar invaliditāti un bērniem".

<https://www.vsaczemgale.gov.lv/lv/jaunums/deinstitutionalizācijas-projekta-ietvaros-socialos-pakalpojumus-sanem-885-personas>